

ΠΟΡΙΣΜΑ

(Ν. 3094/2003 “Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις”, Άρθρο 3 § 5)

ΘΕΜΑ:

Άρνηση της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος να εγγράψει στα μητρώα της κατόχους αλλοδαπών τίτλων σπουδών της ειδικότητας «νοσηλεύτριας/τρια».

Συνήγορος του Πολίτη: Ανδρέας Ι. Ποττάκης
Ειδική επιστήμονας: Ισαβέλλα Μονιούδη – Πικρού

Μάρτιος 2022

1. Ιστορικό

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων του κατά το άρθρο 103 § 9 του Συντάγματος και τον ν. 3094/2003¹, έγινε αποδέκτης αναφορών δύο πολιτών κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και συγκεκριμένα της Γερμανίας και της Ρουμανίας. Με τις εν λόγω αναφορές οι ενδιαφερόμενες, κάτοχοι αλλοδαπών τίτλων σπουδών της ειδικότητας «νοσηλεύτρια», ζήτησαν τη συνδρομή του Συνηγόρου του Πολίτη προκειμένου να εγγραφούν ως μέλη, σε οικεία Περιφερειακά Τμήματα (Π.Τ.) της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος (Ε.Ν.Ε.), και συγκεκριμένα στο 2^ο Π.Τ. Μακεδονίας και Θράκης και στο 5^ο Π.Τ. Κρήτης της ως άνω Ένωσης, καθώς αυτό αποτελεί προϋπόθεση για την εν συνεχεία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων τους και την χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος της ως άνω ειδικότητας από την Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας της οικείας Περιφέρειας, βάσει του αυτόματου συστήματος αναγνώρισης της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ² προς την οποία η ελληνική έννομη τάξη έχει εναρμονισθεί με το π.δ. 38/2010³.

2. Η ισχύουσα νομοθεσία.

Η ελεύθερη κυκλοφορία και εγκατάσταση ευρωπαίων πολιτών σε κράτος μέλος άλλο από αυτό που απέκτησαν τα επαγγελματικά προσόντα τους, προκειμένου σε αυτό να ασκήσουν νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα, όπως εν προκειμένω είναι το επάγγελμα της ειδικότητας «νοσηλεύτριας», βάσει των διατάξεων του ν. 1579/1985⁴, όπως ισχύει, και του π.δ 351/1989⁵, ρυθμίζεται από τις διατάξεις της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ και του π.δ. 38/2010.

Ειδικότερα:

α. Στην παρ. 1 του άρθρου 2 «Πεδίο εφαρμογής» του π.δ. 38/2010 ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι: «1. Οι διατάξεις περί αναγνώρισης **επαγγελματικών προσόντων** βάσει της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ του παρόντος εφαρμόζονται σε κάθε υπήκοο κράτους - μέλους ο οποίος επιθυμεί να ασκήσει νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα στην Ελλάδα έχοντας αποκτήσει τα **επαγγελματικά του προσόντα** σε άλλο κράτος - μέλος **είτε ως**

¹ Ν. 3094/2003 «Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις» (Α' 10)

² Βλ. την Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Σεπτεμβρίου 2005 σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (L255/22/30.9.2005).

³ Βλ. το π.δ.38/2010 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, και άλλες διατάξεις» (Α' 78).

⁴ Ν. 1579/1985 «Ρυθμίσεις για την εφαρμογή και ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Υγείας και άλλες διατάξεις» (Α' 217)

⁵ ΠΔ 351/1989⁵ «Καθορισμός Επαγγελματικών δικαιωμάτων των πτυχιούχων των τμημάτων α) Νοσηλευτικής, β) Μαιευτικής, γ) Επισκεπτών και Επισκεπτριών Υγείας της Σχολής Επαγγελματων Υγείας και Πρόνοιας και δ) του τμήματος Διοίκησης μονάδων Υγείας και Πρόνοιας της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων» (Α' 159):

αυτοαπασχολούμενος είτε ως μισθωτός, συμπεριλαμβανομένων των ασκούντων ελευθέρια επαγγέλματα

β. Στην παρ. 5 του άρθρου 21 «**Αρχή της αυτόματης αναγνώρισης**» του π.δ. 38/2010, όπως ισχύει, ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι «5. Η ανάληψη και η άσκηση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων ιατρού, **νοσηλευτή υπεύθυνου για γενική περίθαλψη**, οδοντιάτρου, κτηνιάτρου, μαιάς/μαιευτή και φαρμακοποιού εξαρτώνται από την κατοχή τίτλων εκπαίδευσης που αναφέρονται στο **παράρτημα V, σημεία 5.1.1, 5.1.2, 5.1.4, 5.2.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.2, 5.5.2 και 5.6.2** αντιστοίχως, οι οποίοι πιστοποιούν ότι ο επαγγελματίας έχει αποκτήσει, κατά τη συνολική διάρκεια της εκπαίδευσής του, κατά περίπτωση, τις γνώσεις και τις δεξιότητες και ικανότητες που αναφέρονται στο άρθρο 24 παράγραφος 3, στο άρθρο 31 παράγραφος 6, στο άρθρο 31 παράγραφος 7, στο άρθρο 34 παράγραφος 3, στο άρθρο 38 παράγραφος 3, στο άρθρο 40 παράγραφος 3 και στο άρθρο 44 παράγραφος 3».

γ. Στο Παράρτημα V, σημείο 5.2.2. «**Τίτλοι εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη**» της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ, όπως έχει τροποποιηθεί με την κατ' εξουσιοδότηση απόφαση (ΕΕ) 2021/2183 της Επιτροπής της 25.8.2021, δημοσιευμένη στην επίσημη εφημερίδα της Ε.Ε. με αριθμό L444 της 10.12.2021 σελ. 16⁶, αναφέρονται, μεταξύ άλλων, οι τίτλοι σπουδών της Γερμανίας και της Ρουμανίας που εμπίπτουν στο αυτόματο σύστημα αναγνώρισης για το επάγγελμα του νοσηλευτή/τριας, οι αρμόδιες αρχές που χορηγούν τους εν λόγω τίτλους σπουδών, ο επαγγελματικός τίτλος των κατόχων τους και η ημερομηνία αναφοράς, η οποία για την Γερμανία είναι η 29.6.1979 και για την Ρουμανία η 1.1.2007.

δ. Στην παρ. 3 του άρθρου 54 «**Αρμόδιες Αρχές**» του π.δ. 38/2010, ορίζεται ότι: «**Αρμόδια αρχή για να χορηγεί ή να δέχεται τα προβλεπόμενα στο παρόν διάταγμα έγγραφα, να λαμβάνει τις αποφάσεις χορηγήσεως άδειας ασκήσεως του επαγγέλματος ή τίτλου ειδικότητας των ιατρών, νοσοκόμων, οδοντιάτρων, φαρμακοποιών, μαιών/μαιευτών, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στις διατάξεις του Κεφαλαίου III του Τίτλου III του παρόντος διατάγματος, καθώς και να παρέχει τις αναγκαίες πληροφορίες, ορίζεται η αρμόδια Διεύθυνση Περιφέρειας της επαγγελματικής εγκατάστασης των ως άνω επαγγελματιών ή της περιφέρειας στην οποία αυτοί προτίθενται να εγκατασταθούν**».

ε. Στις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 3252/2004⁷, ορίζεται ότι: «3. **Νοσηλευτές και Νοσηλεύτριες που δικαιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της Ε.Ε. να ασκούν τη νοσηλευτική στην Ελλάδα, υποχρεούνται να γίνουν μέλη της Ε.Ν.Ε. με τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις.**»

στ. Στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 31 «**Άδεια άσκησης νοσηλευτικού επαγγέλματος**» του ως άνω νόμου ορίζεται ότι «**Για την έκδοση από τις κατά τόπους Νομαρχίες της άδειας άσκησης του νοσηλευτικού επαγγέλματος, οι νοσηλευτές οφείλουν να συμπεριλάβουν, μεταξύ των δικαιολογητικών, και βεβαίωση εγγραφής στο οικείο Περιφερειακό Τμήμα της Ε.Ν.Ε. Με την παραλαβή της άδειας**

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:02005L0036-20211210&from=EL>

⁷ Ν. 3252/2004 «*Σύσταση Ένωσης Νοσηλευτών Νοσηλευτριών Ελλάδος και άλλες διατάξεις. (Α' 132)*

άσκησης επαγγέλματος υποχρεούνται να την καταθέσουν άμεσα στο Περιφερειακό Τμήμα όπου ανήκουν».

ζ. Τέλος, τα δικαιολογητικά εγγραφής στην Ε.Ν.Ε., όπως αυτά αναφέρονται στον ιστότοπο της Ένωσης www.enne.gr είναι, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«(i). Αίτηση Εγγραφής Μέλους και Υπεύθυνη Δήλωση που χορηγούνται από την έδρα του Περιφερειακού Τμήματος στο οποίο θα ασκήσει τη Νοσηλευτική.

(ii) Επικυρωμένο αντίγραφο του ξενόγλωσσου τίτλου σπουδών (με την Σφραγίδα της Χάγης – APOSTILLE- αν η χώρα έκδοσής του έχει αποδεχθεί την Διεθνή Σύμβαση της Χάγης.

(iii) Επικυρωμένο αντίγραφο της μετάφρασης του ξενόγλωσσου τίτλου σπουδών (και της σφραγίδας APOSTILLE), από την Μεταφραστική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών ή εξουσιοδοτημένο δικηγόρο.

(iv) Επικυρωμένο αντίγραφο Ισοτιμίας τίτλου σπουδών από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές (αν έχει εκδοθεί) ή **Πιστοποιητικό Εγγραφής σε ισχύ από τον αντίστοιχο Νοσηλευτικό Σύλλογο σύμφωνα με την νομοθεσία της χώρας προέλευσης του (...)**».

3. Οι ενέργειες του Συνηγόρου του Πολίτη

Αναπακρινόμενος στα αιτήματα των ενδιαφερομένων, ο Συνήγορος του Πολίτη προέβη στις ακόλουθες ενέργειες.

α. Έθεσε το ζήτημα της υπηκόου Γερμανίας υπόψη του 2^{ου} Π.Τ. Μακεδονίας και Θράκης της Ε.Ν.Ε. με τα υπ' αριθμ. πρωτ/λου 304436/50376/16.9.2021 και 304436/59857/3.11.2021 έγγραφα, εκ των οποίων το δεύτερο υπομνηστικό. Τα εν λόγω έγγραφα κοινοποιήθηκαν στη Διεύθυνση Νοσηλευτικής του Υπουργείου Υγείας, στη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και στην ενδιαφερόμενη.

Στα ως άνω έγγραφα, ο Συνήγορος του Πολίτη επισήμανε τα ακόλουθα:

i. Η Ελλάδα, με τη θέση σε ισχύ των διατάξεων του π.δ. 38/2010, ενσωμάτωσε στην ελληνική έννομη τάξη τις διατάξεις της οδηγίας 2005/36/EK, με την οποία θεσπίστηκε καθεστώς αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων, το οποίο επιτρέπει την ελεύθερη διακίνηση και εγκατάσταση προς εργασία ευρωπαίων πολιτών σε άλλο κράτος μέλος από αυτό που απέκτησαν τα επαγγελματικά προσόντα τους.

ii. Το επάγγελμα του «νοσηλευτή/τριας» περιλαμβάνεται μεταξύ των επτά (7) επαγγελμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 21 της οδηγίας 2005/36/EK και του π.δ. 38/2010. Τα εν λόγω επαγγέλματα εμπίπτουν στο αυτόματο σύστημα αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 21 και εφεξής των ως άνω νομοθετημάτων, δηλαδή εφόσον πιστοποιείται, βάσει του τίτλου σπουδών, ότι ο επαγγελματίας έχει αποκτήσει, κατά τη συνολική διάρκεια της εκπαίδευσής του, κατά περίπτωση, τις γνώσεις, τις δεξιότητες και ικανότητες για την άσκηση του επαγγέλματος της ειδικότητάς του, οι οποίες για το επάγγελμα του «νοσηλευτή» αναφέρονται στο άρθρο 31 «Εκπαίδευση νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική περίθαλψη» της Οδηγίας 2005/36/EK και του π.δ. 38/2010.

iii. Αρμόδια αρχή στην Ελλάδα για τη χορήγηση αδειών άσκησης επαγγέλματος της ειδικότητας «νοσηλευτής/τρια», βάσει του αυτόματου συστήματος αναγνώρισης του π.δ. 38/2010, είναι οι αρμόδιες **Διευθύνσεις της Περιφέρειας** στην οποία θα

εγκατασταθούν οι ενδιαφερόμενοι προκειμένου να ασκήσουν το ως άνω επάγγελμα τους. Στις περιπτώσεις αυτές δεν απαιτείται η ακαδημαϊκή αναγνώριση του τίτλου σπουδών, δηλαδή η αναγνώριση του τίτλου είτε από τον Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.)⁸, είτε από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.⁹, όπως εσφαλμένα ενημέρωσε την ενδιαφερόμενη το 2^ο Π.Τ. Μακεδονίας και Θράκης της Ε.Ν.Ε. με το υπ' αριθμ. πρωτ/λου 02-5493/9.8.2021 έγγραφο. Επίσης, ούτε το Αυτοτελές Τμήμα Εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων (Α.Τ.Ε.Ε.Ν.) είναι η αρμόδια αρχή για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων στις προαναφερόμενες περιπτώσεις, όπως επίσης εσφαλμένα ενημερώθηκε η ενδιαφερόμενη με το ως άνω έγγραφο του 2^{ου} Π.Τ. Μακεδονίας και Θράκης της Ε.Ν.Ε., εφόσον το Α.Τ.Ε.Ε.Ν. είναι η αρμόδια αρχή για την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων, βάσει του **γενικού συστήματος αναγνώρισης** της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ και του π.δ. 38/2010, όπως προκύπτει από την παρ. 5 του άρθρου 54 του π.δ. 38/2010, στην οποία ορίζεται ότι «**Αρμόδια αρχή για την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων είτε επί τη βάση του γενικού συστήματος αναγνώρισης των τίτλων εκπαίδευσης, σύμφωνα με το Κεφάλαιο Ι του Τίτλου Ι, είτε επί τη βάση της αναγνώρισης της επαγγελματικής πείρας, σύμφωνα με το Κεφάλαιο ΙΙ του Τίτλου ΙΙΙ είναι το Αυτοτελές Τμήμα Εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας (Α.Τ.Ε.Ε.Ν.)**».

Σημειώνεται, ότι στο υπομνηστικό έγγραφό του με αριθμό πρωτ/λου 304436/59857/3.11.2021 προς το 2^ο Π.Τ. Μακεδονίας και Θράκης της Ε.Ν.Ε., ο Συνήγορος του Πολίτη επισήμανε, εκ νέου, εκτός των προαναφερομένων και τα διαλαμβανόμενα στο υπ' αριθμ. πρωτ/λου Γ6α/Γ.Π.50481/15.9.2021 έγγραφο της Διεύθυνσης Νοσηλευτικής του Υπουργείου Υγείας, με αποδέκτες την Ε.Ν.Ε. και το ως άνω Π.Τ. Μακεδονίας και Θράκης της Ε.Ν.Ε. Με το εν λόγω έγγραφο παρέχονται, μεταξύ άλλων, διευκρινίσεις για την εφαρμογή του αυτόματου συστήματος αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ και του π.δ. 38/2010, και επισημαίνεται ότι: Σε περίπτωση που πληρούνται οι προϋποθέσεις αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων για την άσκηση του επαγγέλματος «νοσηλεύτης/τρια», βάσει του αυτόματου συστήματος αναγνώρισης, η αρμόδια υπηρεσία δεν είναι το Α.Τ.Ε.Ε.Ν., αλλά η Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας της Περιφέρειας. Η προαναφερόμενη υπηρεσία, αφού λάβει το σύνολο των απαιτούμενων δικαιολογητικών, μεταξύ των οποίων Βεβαίωση εγγραφής στο οικείο Περιφερειακό Τμήμα της Ε.Ν.Ε., όπως ορίζει η παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 3252/2004, εκδίδει «Βεβαίωση εγκατάστασης» για την άσκηση επαγγέλματος της ειδικότητας νοσηλεύτρια.

iv. Σύμφωνα με τις ρητές διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 3252/2004, **για τη χορήγηση στην Ελλάδα άδειας άσκησης νοσηλευτικού επαγγέλματος από την**

---

⁸ Ο ΔΟΑΤΑΠ αναγνωρίζει ακαδημαϊκά τίτλους σπουδών που εμπίπτουν στην ανώτατη βαθμίδα εκπαίδευσης και χορηγούνται από Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) άλλων κρατών, βάσει των διατάξεων του ν. 3328/2005 «Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης και άλλες διατάξεις» (Α'80)

⁹ Ο ΕΟΠΠΕΠ αναγνωρίζει ακαδημαϊκά αλλοδαπούς τίτλους σπουδών που δεν εμπίπτουν στην ανώτατη βαθμίδα εκπαίδευσης, βάσει των διατάξεων της παρ. (η) του άρθρου 14 του ν. 4115/2013 «Οργάνωση και λειτουργία Ιδρύματος Νεολαίας και δια Βίου Μάθησης και Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού και άλλες διατάξεις» (Α'24).

οικεία Περιφέρεια, απαιτείται η προσκόμιση βεβαίωσης εγγραφής στο οικείο Περιφερειακό Τμήμα της Ε.Ν.Ε.. Για την εγγραφή στην εν λόγω Ένωση αρκεί η προσκόμιση «Πιστοποιητικού» με το οποίο να πιστοποιείται ότι ο αιτών έχει αποκτήσει σε άλλο κράτος μέλος τα επαγγελματικά προσόντα για την άσκηση επαγγέλματος της ειδικότητας «Νοσηλεύτριας/τρια» και «Βεβαίωση εγγραφής» στον οικείο αλλοδαπό νοσηλευτικό σύλλογο.

Σημειώνεται, ότι τα προαναφερόμενα έχει επισημάνει με τα υπ' αριθμ. πρωτ/λου ΔΔΥΚΜ/ΜΕΘ/194203(6088)14.4.2021 και ΔΔΥΚΜ/ΜΕΘ/316165 (9887)/9.6.2021 έγγραφα και η Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας στην ενδιαφερόμενη, όταν απευθύνθηκε σε αυτήν την υπηρεσία η ενδιαφερόμενη, προσπαθώντας να ενημερωθεί ως προς την αρμόδια αρχή για τη χορήγηση άδειας άσκησης του νοσηλευτικού επαγγέλματος.

ν. Τέλος, ο Συνήγορος του Πολίτη έθεσε υπόψη του 2^{ου} Π.Τ. Μακεδονίας και Θράκης της Ε.Ν.Ε. έγγραφο του έτους 2010 και συγκεκριμένα το υπ' αριθμ. πρωτ/λου 987/30.11.2010 έγγραφο, με αποδέκτες τα νυν Υπουργεία Υγείας και Παιδείας & Θρησκευμάτων. Στο εν λόγω έγγραφο η Ε.Ν.Ε. διατυπώνει, μεταξύ άλλων, την ακόλουθη θέση, με την οποία βεβαίως συμφωνεί ο Συνήγορος του Πολίτη: *«Ο κανόνας περί της ισοτιμίας των πτυχίων νοσηλευτών που ασκούν το νοσηλευτικό επάγγελμα σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης κάμπτεται, ενόψει των νεότερων και ειδικών διατάξεων του ΠΔ 38/2010. Ως μόνη προϋπόθεση για την εν Ελλάδι νόμιμη άσκηση του νοσηλευτικού επαγγέλματος παραμένει η προηγούμενη υποχρεωτική εγγραφή στα μητρώα της Ε.Ν.Ε., που έχει ως βασικό σκοπό τον περιορισμό της αντιποίησης του επαγγέλματος, την εφαρμογή κοινών κανόνων δεοντολογίας και την δημιουργία συναδελφικού πνεύματος μεταξύ των νοσηλευτών».*

4. Η ανταπόκριση του 2^{ου} Π.Τ. Μακεδονίας και Θράκης της Ε.Ν.Ε.

Την 13.12.2021, ο Συνήγορος του Πολίτη έγινε αποδέκτης του υπ' αριθμ. πρωτ/λου 02-6585/13.12.2021 εγγράφου του 2ου Π.Τ. Μακεδονίας και Θράκης της Ε.Ν.Ε. Όπως προκύπτει από το εν λόγω έγγραφο, το 2ο Π.Τ. Μακεδονίας και Θράκης της Ε.Ν.Ε. υποστηρίζει ότι δεν είναι η αρμόδια αρχή για την εξέταση και την ικανοποίηση του αιτήματος της ενδιαφερόμενης, επισημαίνοντας ότι:

α. Αρμόδια αρχή για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων κατόχων αλλοδαπών τίτλων σπουδών είναι το Αυτοτελές Τμήμα Εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας (Α.Τ.Ε.Ε.Ν.) του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

β. Δεν υφίσταται ρητή διάταξη *«εκ της οποίας να προκύπτει πέραν πάσης αμφιβολίας η αρμοδιότητα (και συνάμα η υποχρέωση) της ΕΝΕ αφενός να αποφαινεται περί της υπαγωγής τινός προσώπου στο καθεστώς της αυτόματης αναγνώρισης, αφετέρου, δε, να εγγράφει το εν λόγω πρόσωπο στα μητρώα της. Εξάλλου, τέτοια διάταξη ουδείς επικαλείται».*

γ. *«Η Ε.Ν.Ε. εφαρμόζει τις ειδικές διατάξεις του Νόμου 3252/2004 και εγγράφει μέλη με βάση τις προϋποθέσεις που εκεί αναφέρονται. Για τα ζητήματα επαγγελματικής αναγνώρισης αλλοδαπών πιστοποιητικών και βεβαιώσεων ουδεμία αρμοδιότητα φέρει».*

5. Περαιτέρω ενέργειες του Συνηγόρου του Πολίτη

Ενόψει των ανωτέρω και κρίνοντας ότι το ζήτημα οδηγείται σε αδιέξοδο, εφόσον το μεν 2^ο Π.Τ. Μακεδονίας και Θράκης της Ε.Ν.Ε αρνείται να προβεί σε εγγραφή της

ενδιαφερόμενης στα μητρώα του, η δε Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας της Περιφέρειας αρνείται να προβεί στη χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος της ειδικότητας «Νοσηλεύτρια» στην ενδιαφερόμενη, ζητώντας την υποβολή μεταξύ των απαιτούμενων δικαιολογητικών «Βεβαίωσης εγγραφής στο οικείο Περιφερειακό Τμήμα της Ε.Ν.Ε.», σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 3252/2004, ο Συνήγορος του Πολίτη έθεσε το ζήτημα υπόψη της Κεντρικής Διοίκησης της Ε.Ν.Ε και υπόψη της Διεύθυνσης Νοσηλευτικής του Υπουργείου Υγείας με το υπ' αριθμ. πρωτ/λου 304436/69589/21.12.2021 έγγραφο.

Με το εν λόγω έγγραφο, ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε από τις προαναφερόμενες υπηρεσίες να αναλάβουν πρωτοβουλία, κατά το λόγο των αρμοδιοτήτων τους, προκειμένου να αντιμετωπισθεί το υφιστάμενο ζήτημα, σημειώνοντας αφενός ότι αυτό ενδεχομένως αφορά και άλλους ενδιαφερόμενους της ειδικότητας «νοσηλεύτης/τρια», αφετέρου ότι η άρνηση του 2^{ου} Π.Τ. Μακεδονίας και Θράκης της Ε.Ν.Ε να εγγράψει στα μητρώα του όσους εμπίπτουν στο αυτόματο σύστημα αναγνώρισης, βάσει του τίτλου σπουδών τους, ισοδυναμεί με παραβίαση διατάξεων υπερκείμενης νομικής ισχύος έναντι των εθνικών διατάξεων, όπως εν προκειμένω είναι οι διατάξεις της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ έναντι των διατάξεων του ν. 3252/2004.

6. Συμπέρασμα

Όπως προκύπτει από τα προαναφερόμενα, παρά τις παρεμβάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη και της Διεύθυνσης Νοσηλευτικής του Υπουργείου Υγείας, το ζήτημα εγγραφής της ενδιαφερόμενης, ως μέλος στο 2^ο Π.Τ. Μακεδονίας και Θράκης της Ε.Ν.Ε., παραμένει σε εκκρεμότητα με παρεπόμενη συνέπεια η ενδιαφερόμενη να στερείται της δυνατότητας εξασφάλισης άδειας άσκησης επαγγέλματος της ειδικότητας «νοσηλεύτης/τρια»

Σημειώνεται, ότι ακριβώς το ίδιο πρόβλημα αντιμετώπισε στη συνέχεια και άλλη ενδιαφερόμενη, πολίτης Ρουμανίας, λόγω άρνησης του 5^{ου} Π.Τ. Κρήτης της Ε.Ν.Ε. να την εγγράψει στα μητρώα του. Για το ζήτημα αυτό ο Συνήγορος του Πολίτη διαμεσολάβησε με το υπ' αριθμ. πρωτ/λου 309836/1509/12.1.2022 έγγραφο, το οποίο ωστόσο παραμένει σε εκκρεμότητα, έως σήμερα.

Ενόψει όλων των προαναφερομένων, ο Συνήγορος του Πολίτη έχοντας ως γνώμονα την προάσπιση των νομίμων συμφερόντων των ενδιαφερομένων, προτείνει να εξετασθεί η ακόλουθη πρόταση:

Με ρητή διάταξη στον ν. 3252/2004, η Κεντρική Διοίκηση της Ε.Ν.Ε. και τα Π.Τ. της εν λόγω Ένωσης να εγγράφουν στα μητρώα τους κατόχους τίτλων σπουδών που αναφέρονται στο Παράρτημα V, σημείο 5.2.2. «*Τίτλοι εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη*» της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ καθώς και πιστοποιητικών εγγραφής στον αλλοδαπό οικείο επαγγελματικό φορέα και να χορηγούν στους ενδιαφερόμενους την απαιτούμενη «Βεβαίωση εγγραφής», σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 3252/2004. Στη συνέχεια, οι ενδιαφερόμενοι, κατ' εφαρμογήν της διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 54 του π.δ. 38/2010, θα προσκομίζουν στη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας της οικείας Περιφέρειας την εν λόγω «Βεβαίωση» μαζί με όλα τα απαιτούμενα λοιπά δικαιολογητικά, ζητώντας τη χορήγηση άδειας άσκησης

επαγγέλματος της ειδικότητας «νοσηλεύτης/τρια». Σε περίπτωση που διαπιστώνεται ότι δεν πληρούνται οι απαιτούμενες προϋποθέσεις για αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, βάσει του αυτόματου συστήματος αναγνώρισης του π.δ. 38/2010, η Περιφέρεια αφενός δεν θα χορηγεί άδεια άσκησης επαγγέλματος της ως άνω ειδικότητας, αφετέρου θα ενημερώνει σχετικά την οικεία Ε.Ν.Ε., προκειμένου ο ενδιαφερόμενος να διαγράφεται από τα μητρώα της.

Εναλλακτικά, εφόσον κριθεί ότι η εν λόγω πρόταση δεν είναι δόκιμη, ο Συνήγορος του Πολίτη σας παρακαλεί να μεριμνήσετε, ώστε το Υπουργείο Υγείας να προβεί στην εξεύρεση προσφορότερης λύσης για την αντιμετώπιση του συγκεκριμένου ζητήματος, καθώς, σε κάθε περίπτωση, θίγονται όχι μόνο τα επαγγελματικά δικαιώματα των ενδιαφερομένων, αλλά παραβιάζονται διατάξεις ενωσιακής νομοθεσίας, η οποία, ως γνωστόν, υπέρκειται της εθνικής νομοθεσίας.